

”Vägar till elevers lärande”

Reflektion nr 1 (paper #1b) av Rolf Lövgren, PPU-40 Gy vid Lärarhögskolan i Stockholm läsåret 1996/97

Några reflektioner kring Lendahls & Runessons (Red.) bok *Vägar till elevers lärande*

En erfarenhet som anknyter till bokens prolog är den allmänmänskliga egenskapen att vi helst vill ha svaret direkt – om möjligt! Vi älskar genvägar – som **är** genvägar! Vilken Metod skall jag använda för att bli en bra lärare? Det är väl en berättigad fråga – som utgångspunkt! Men om vi sedan blir varse att verkligheten består av unika situationer – i detta ögonblick – som inte låter sig sammanfattas som **ett** mönster, **en** struktur, **en** förklaringsmodell utan kan ges flera relevanta tolkningar, och rent logiskt oändligt många tolkningar – bara fantasin sätter gränser...Då inser vi att vi söker en tulipanaros. Metoden måste med nödvändighet bestå av flera olika metoder anpassade till den unika verkligheten. En elev i åk 3 på gymnasiet sa rent ut till mig lite irriterat under en matematiklektion så här: ”Ni lärarkandidater ställer alltid en massa frågor istället för att direkt tala om hur man ska göra”! När vi frågor vill vi ha svar, men frågan kan också vara en utgångspunkt – ge en ny infallsvinkel på problemet – för eget tankearbete och det är mer ansträngande än att få svaret serverat av någon annan...

En annan iakttagelse som jag gjorde under höstens praktikperioder var hur påfallande många elever inte förstod vad de gjorde! Jag noterade detta speciellt när jag gick runt och hjälpte elever som arbetade enskilt med uppgifter under matematiklektioner. På s. 32 sägs att ”den kognitiva inlärningsteorin räknar den insiktfulla problemlösningen som den väsentligaste inlärningsformen”. Det låter insiktsfullt! För vad är problemlösning om inte ett sätt att praktiskt prova om jag kan tillämpa mina kunskaper. Kan jag tillämpa eller bruka mina kunskaper då först är de väl användbara och meningsfulla. Kunskaper som inte hänger ihop och ger mening är väl precis **meningslösa!** Min syn är att skolämnena är exempel på olika språk knuten till olika vetenskapsområden. Ett grundläggande skäl till att jag inte förstår ett språk är att jag inte förstår vad orden – begreppen – betyder. Jag tror att lärare generellt arbetar alldeles för lite med begreppsförståelsen. Det syns väldigt tydligt inom matematiken. Eleverna imiterar beteenden knutna till standardexempel utan att egentligen förstå vad de gör. Det märks när eleven ställs inför ett nytt problem som direkt bygger på förståelse av begreppen. Bokens röda tråd är att ”elevens egen begreppsvärld och lärarens kunskap om denna har betydelse för undervisningen”. Det är från den utgångspunkten som vi som lärare skall etablera nya begrepp, som i vetenskapernas språkvärld har (per definition) väl definierade betydelser.

Jag uppskattar speciellt kapitlet 4 om ”Att lära genom att skriva”. Metoden att låta (eller ”tvinga”) eleverna föra loggbok är ett sätt:

- för läraren och eleven att få ett grepp om elevens förkunskaper och förföreställningar
- för eleven att verbalisera sina tankar – och därigenom göra ”kunskapen synlig och hanterbar”
- att individualisera undervisningen – genom att elev och lärare träffas i ett personligt ”pappersrum” utanför den schemalagda tidens tvångströja – loggboken!

På s.64 i kap. 4 argumenterar författaren Maj Björk m.a.a. elevernas gruppdiskussioner kring vad de vet om ett kunskapsområde (i detta fall jordens utvecklingshistoria) att inte anteckna ”sådant som var nytt för dem, som de visste med sig att de inte hört tidigare” för ”det ligger en risk i att anamma andras uppfattningar; de kan helt enkelt vara missvisande.”

”Vägar till elevers lärande”

Reflektion nr 1 (paper #1b) av Rolf Lövgren, PPU-40 Gy vid Lärarhögskolan i Stockholm läsåret 1996/97

Jag tycker precis tvärtom. Om uppgifterna inte är korrekta kan det leda till en värdefull diskussion om vem eller vad som avgör om kunskap är ”korrekt” eller ”sann”. Varifrån har den felaktiga uppgiften kommit? Diskussion blir meningsfull om det finns brytande påståenden och kunskap är bara det vi kan diskutera om! Om eleven tror sig veta något om ett område blir det intressant med korrigerande eller fördjupad kunskap. Att påstå något och sedan visa att påståendet (genom insiktsfullt resonemang eller experiment eller praktisk demonstration) är felaktigt kan i sig vara ett motivationsskapande sätt att skapa kunskap och förståelse.

Författaren lämnar i samma stycke en brasklapp som jag alltså anser vara mer relevant än huvudpåståendet. F.ö. anser jag resonemanget vara bra och insiktsfullt.